

Ministeriet for Grøn Trep
Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af

Miljøkonsekvens- rapport for ”Demontering af stræk- ningsanlægget mellem Ensted og Kiskelund Syd i Aabenraa Kommune”

Hvad er en miljøkonsekvensrapport?

Projekter, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, kan kun realiseres på baggrund af en omfattende vurdering af konsekvenserne for miljøet. Vurderingen skal påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkning på:

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Den biologiske mangfoldighed, med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttede
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskab
- Større menneske- eller naturskabte katastroferisici og ulykker
- Ressourceeffektivitet
- Samt samspillet mellem disse faktorer

Miljøvurderingen bygger på en miljøkonsekvensrapport, som bygherre skal fremlægge¹. Inden miljøkonsekvensrapporten bliver udarbejdet, indkaldes ideer og forslag til miljøkonsekvensrapportens indhold. Formålet er, at borgere, virksomheder, myndigheder og andre interessenter, der kan blive berørt af projektet, får mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til miljøkonsekvensrapportens indhold. Det kan f.eks. være idéer til, hvilke miljøpåvirkninger der skal tillægges særlig vægt i vurderingen, og det kan være forslag om alternativer til projektet eller dets placering.

Miljøkonsekvensrapporten skal give en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser og danne grundlag for en offentlig debat, såvel som miljømyndighedens endelige beslutning om, hvorvidt der kan gives tilladelse til projektet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gennemgår miljøkonsekvensrapporten. Rapporten vil, sammen med ansøgningen, eventuelle supplerende oplysninger fra bygherre og udkast til tilladelser, blive offentligt fremlagt i minimum 8 uger. Her bliver der igen mulighed for at sende bemærkninger til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. På baggrund af de indkomne bemærkninger og konklusionerne i miljøvurderingen, vil Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø afgøre, om der kan udstedes tilladelse til det ansøgte projekt.

Læs mere om miljøvurderinger på: <https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/miljoevurdering>

---

¹ Gælder for projekter omfattet af § 15 i miljøvurderingsloven med tilhørende bekendtgørelse. Miljøministeriets LBK nr. 4 af 03/01/2023 vedr. bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og BEK nr. 1608 af 09/12/2024 vedr. bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

Indhold

1.	Demontering af Ensted-Kiskelund	4
1.1	Indledning	4
1.2	Baggrund for projektet	4
1.3	Projektbeskrivelse	5
1.3.1	Fjernelse af eksisterende 150 kV-luftledningsanlæg	6
1.3.2	Højspændingsstation Ensted	6
1.3.3	Master	6
1.3.4	Fundamenter	7
1.3.5	Kabelstrækning	7
1.3.6	Varighed af anlægsarbejdet	7
1.4	Myndighedsbehandling	8
1.4.1	Miljøkonsekvensvurdering	8
1.4.2	Plangrundlag	8
1.4.3	Øvrige tilladelser	8
2.	Projektets miljøpåvirkninger	9
2.1	Påvirkning fra støj, vibrationer og trafik	9
2.2	Påvirkning fra luft, lugt, lys, klima og uheld	10
2.3	Påvirkning af jord og jordarealer	10
2.4	Påvirkning af grundvand og overfladevand	10
2.5	Påvirkning af landskab	11
2.6	Påvirkning af kulturhistorie og fortidsminder	11
2.7	Påvirkning af Natura 2000-områder, beskyttet natur og arter, fredskov m.v.	11
2.8	Magnetfelter	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2.9	Rekreative forhold	12
2.10	Kumulation med andre planer og projekter	13
3.	Alternativer	13
4.	Sådan får du indflydelse	13
4.1	Hvordan giver du din mening til kende?	13
4.2	Den videre proces	15
4.3	Tidsplanen for miljøvurderingen af projektet	15

1. Demontering af Ensted-Kiskelund

1.1 Indledning

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) inviterer hermed til at komme med ideer og forslag i forbindelse med miljøvurdering af det planlagte projekt ”Demontering af 150 kV strækingsanlæg mellem Ensted og Kiskelund Syd i Aabenraa Kommune”.

Projektet, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, kan først igangsættes, når der er gennemført en såkaldt miljøvurdering, hvor projektets mulige virkninger på miljøet er undersøgt og beskrevet.

Inden miljøkonsekvensrapporten udarbejdes, inviterer SGAV offentligheden og berørte parter til at komme med idéer og forslag til projektet. Det kan f.eks. være idéer til hvilke miljøpåvirkninger, der skal tillægges særlig vægt i vurderingen eller forslag om alternativer til projektet.

Se nærmere information om muligheden for at sende idéer og forslag i afsnit 4. *Sådan får du indflydelse.*

1.2 Baggrund for projektet

Energinets 150 kV-system mellem stationerne Enstedværket (fremover kaldet Ensted) og Kiskelund Syd ved den dansk-/tyske grænse via Kiskelund Nord anvendes i dag til forsyning af Flensborg by. Fremover vil forsyningen til Flensborg blive håndteret af rent tyske forbindelser.

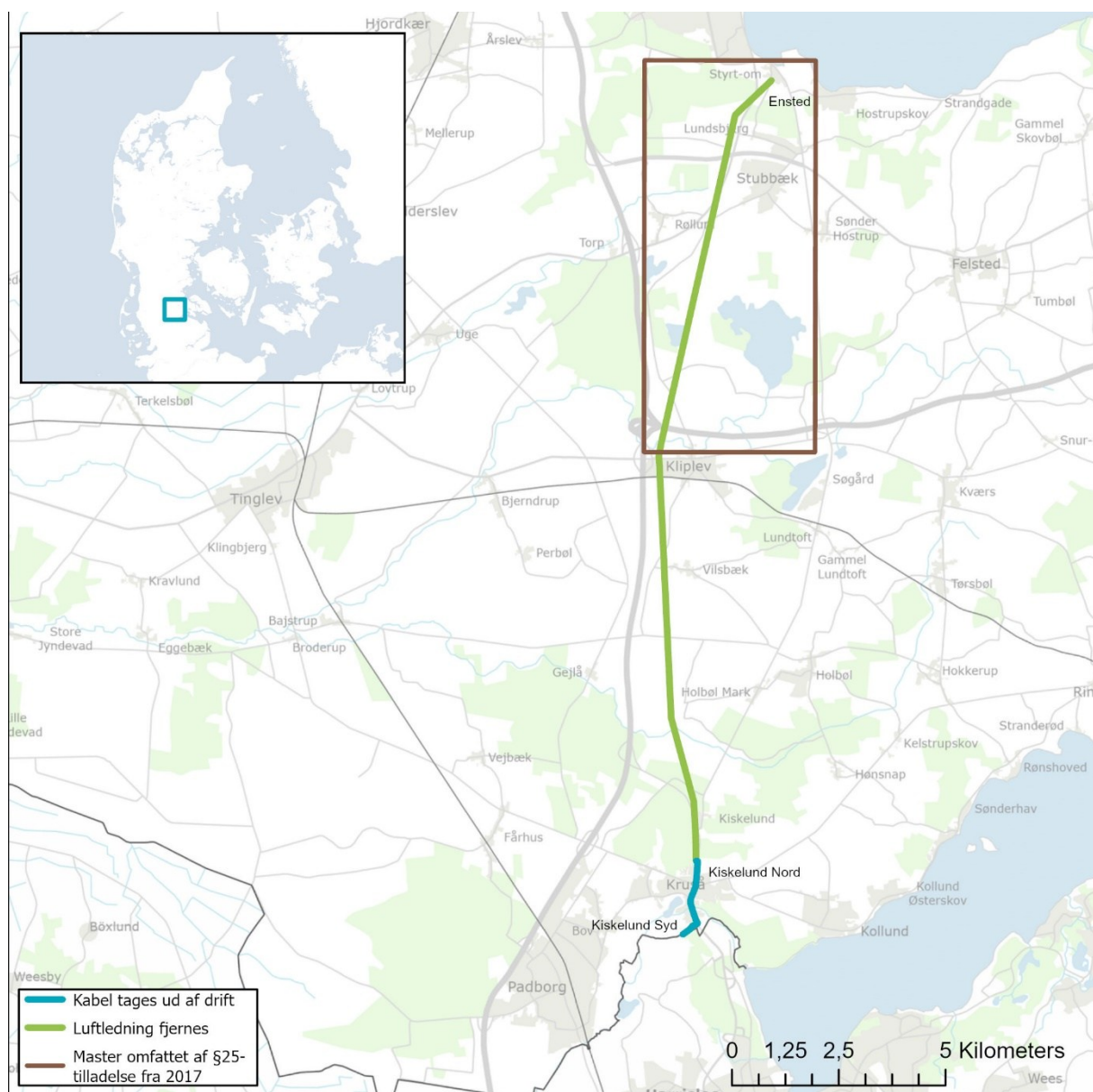
Den nuværende forsyning via det danske net afføder flere juridiske udfordringer og da systemet er ved at være udtjent, planlægges det at demontere systemet. På strækningen mellem Ensted og Kiskelund Nord består systemet af luftledninger, mens det mellem Kiskelund Nord og Kiskelund Syd består af kabelanlæg (nedgravede kabler).

En del af strækningen (fra Ensted til Kliplev) var omfattet af den VVM-tilladelse (fra 2017), som blev givet i forbindelse med Energinets Kassø-Frøslev-projekt. Dette projekt omfattede blandt andet lukning af en 220 kV-luftledningsforbindelse, der er ophængt på de samme master, som ledningerne i nærværende projekt. VVM-tilladelsen er fra 2017 og da der kan være sket en del med naturen i den mellemliggende periode, vurderes tilladelsen at være forældet, selvom projektet er igangsat inden for 3 år.

VVM-tilladelsen fra 2017 dækker kun en del af strækningen. For at sikre højeste grad af gennemsigtighed i projektet, ønsker Energinet at foretage en miljøvurdering på den samlede strækning.

Ønsker du at læse mere om projektet, kan du gå ind på Energinets hjemmeside om projektet via følgende link:

www.energinet.dk/ens-kis.

Figur 1-1. Ensted – Kiskelund Syd. Masterne indenfor markeringen var omfattet af VVM-tilladelse fra 2017. Strækningen Kiskelund Nord til Kiskelund Syd ved den dansk-/tyske grænse er kabellagt.

1.3 Projektbeskrivelse

Denne projektbeskrivelse er en sammenfatning af den fulde tekniske projektbeskrivelse. Den fulde projektbeskrivelse findes på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's hjemmeside: <https://sgavmst.dk/media/lmtbz12s/ideoplæg-for-demontering-af-strækningsanlæg-ensted-kiskelund.pdf>

Projektet består af følgende elementer:

- Nedtagning af 150 kV ledningsforbindelse mellem Ensted og Kiskelund Nord.
- Nedtagning af 220 kV afkoblet ledningsforbindelse mellem Ensted og Kipleve.
- Demontering af i alt 61 master mellem Ensted og Kiskelund Nord.
- Eventuel hel eller delvis fjernelse af fundamenter fra master mellem Ensted og Kiskelund Nord.
- Eventuelt opgravning af kabelanlæg mellem Kiskelund Nord og Kiskelund Syd.

besigtigelser. Ud fra resultaterne herfra udarbejdes en plan for, hvordan de enkelte master skal demonteres. Herunder vurderes det også hvilke afværgetiltag, der skal laves ved de enkelte master.

Højspændingsmaster uden for stationsområdet kan have en højde op til 42,5 meter. Masterne er placeret på fundamenter af beton. Der er forskellige typer af master og højderne svinger fra 25 meter til 42,5 meter, ligesom der er findes både plade- og pælefundamenter på strækningen. Såvel fundamenter som master skal i udgangspunktet fjernes.

På strækningen mellem Ensted og Kliplev er masterne opsat i 1961. På den resterende strækning mellem Kliplev og Kiskelund Nord er masterne fra 1987.

1.3.4 Fundamenter

De fleste af fundamenterne er pladefundamenter. Disse ligger typisk ca. 2 – 2,5 m under terræn. Pælefundamenterne kan stikke ned i dybde på mellem 6-8 meter.

Særligt i våde områder og områder med blød undergrund kan masterne være pælefunderet. Her kan processen med at fjerne eventuelle pæle under fundamentpladen være miljømæssigt meget omfattende, da de er trykket/rammet ned i stor dybde. Derfor kan der være master, hvor pælene ikke kan frilægges eller trækkes op. Flere af masterne er placeret i forskellige former for beskyttet natur. Nogle steder kan det blive nødvendigt at efterlade hele eller dele af fundamenterne eller tage alternative metoder til fjernelse i brug. Der kan ydermere være behov for at fjerne eller beskære træer og beplantning, for at maskinerne kan komme til både i forhold til arbejdsareal men også i forhold til adgangsveje.

1.3.5 Kabelstrækning

Strækningen fra Kiskelund Nord til Kiskelund Syd ved den dansk-/tyske grænse består af ca. 2 km nedgravet kabel. En del af kabelstrækningen passerer igennem fredede arealer, § 3 beskyttede arealer og fredskov. Resten er placeret under en cykelsti eller et vejareal. For at fjerne nedgravede kabelstrækninger, er det nødvendigt at grave. Under cykelstien og vejarealet, er det nødvendigt at fjerne asfalten. Kablet passerer lyskrydset ved Kruså, hvor Arla har produktion. Hvis kabel skal graves op på strækningen, vil det sandsynligvis indebære store trafikale gener ikke mindst for Arla.

Energinet indgår en dialog med Aabenraa Kommune, om det er mere hensigtsmæssigt at lade hele eller dele af kabelstrækningen blive liggende i jorden. Hvis kabel skal graves op, indgår Energinet en dialog med Arla om, hvordan arbejdet kan foregå, så de generes mindst muligt.

1.3.6 Varighed af anlægsarbejdet

Den samlede anlægsperiode for projektet forventes at være fra 3. kvartal 2028 – 4. kvartal 2029. Anlægsarbejdet opdeles i tre følgende delstrækninger:

Delstrækning	Navn	Anlægsperiode
1	Ensted - Kliplev	Q3 2028 – Q1 2029
2	Kliplev - Kiskelund Nord	Q4 2028 – Q2 2029
3	Kiskelund Nord – Kiskelund Syd	Q1 2029 – Q4 2029

Nedtagning af master og luftledninger, opgravning af fundamenter samt eventuel opgravning af kabel forventes at foregå i hele anlægsperioden. Der vil i forbindelse med arbejdet være støj fra entreprenør-maskiner. Støjniveauet i arbejdsområderne skønnes at ligge mellem 70 og 110 dB afhængigt af arbejdsbelastningen, hvilket er tilsvarende støjniveauet for landbrugsmaskiner.

Anlægsarbejderne udføres inden for normal arbejdstid, som på hverdage er kl. 07.00-18.00 og lørdage kl. 07.00-14.00. Anmeldelse af arbejdet efter miljøaktivitetsbekendtgørelsen kan medføre angive et andet og mere begrænset tidsrum samt andre støjkraav.

1.4 Myndighedsbehandling

1.4.1 Miljøkonsekvensvurdering

Det er besluttet, at projektet skal gennemgå en frivillig miljøkonsekvensvurdering (VVM) i form af udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport med henblik på at opnå en § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven, idet det vurderes, at projektet er omfattet af miljøvurderingslovens krav om screening, og det er vurderet, at en screening med al sandsynlighed ville føre til krav om miljøvurdering.

Afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold er første led af processen. Her er det muligt at komme med idéer, bemærkninger og emner til projektet, som bør indgå i miljøkonsekvensvurderingen. På baggrund af projektbeskrivelsen og de indkomne bemærkninger bliver det besluttet, hvilke emner, der skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, der er myndighed for miljøkonsekvensvurderingen af projektet.

1.4.2 Plangrundlag

Der skal ikke tilvejebringes plangrundlag for projektet.

Der er tinglyst servitutter ved hver mast, som giver Energinet ret til adgang og vedligehold/demontering af anlægget.

Når masterne fjernes, vil landskabet vil få sit naturlige udtryk tilbage, da der ikke er planer om at opsætte en ny forbindelse.

Figur 1-2. Kirkelandskabet omkring Ensted Kirke er præget af den eksisterende højspændingsforbindelse.

1.4.3 Øvrige tilladelser

Ud over § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven, kræver projektet andre myndighedsgodkendelser, inden anlægsarbejderne kan igangsættes. Nedenfor er oplyst eksempler på tilladelser og dispensationer, som potentielt skal tilvejebringes. Listen er ikke udtømmende.

- Dispensationer efter naturbeskyttelsesloven til påvirkning af § 3 natur, herunder vandhuller, søer, vandløb mv.
- Landzonetilladelser efter planloven til midlertidige arbejdspladser.
- Tilladelser og dispensationer efter vandløbsloven til krydsning og evt. udledning til vandløb.
- Dispensationer fra artsfredningsbekendtgørelsen, evt. også til fravigelse fra habitatreglerne (bilag IV-arter).
- Tilladelser efter vejloven og jernbaneloven

2. Projektets miljøpåvirkninger

Med denne miljøkonsekvensvurderingsproces undersøges det, hvordan projektet påvirker miljøet. Da der er tale om nedlæggelse af et strækingsanlæg uden etablering af et nyt, vil der ikke være en efterfølgende driftsfase. Det betyder, at påvirkningerne vurderes for projektets anlægsfase – altså mens nedtagning står på. Der vil blive vurderet på påvirkninger og der vil i muligt omfang også blive set på projektets påvirkninger i sammenhæng med påvirkningerne fra andre projekter, såkaldte kumulative virkninger.

I dette idéoplæg er projektets forventede miljøpåvirkninger overordnet beskrevet. De kan ændre sig på baggrund af mere information om projektet samt idéer og bemærkninger fra offentligheden og myndigheder i denne idéhøring. Efter høringen foretager Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø en afgrænsning af, hvilke emner der skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Afgrænsningen offentliggøres på styrelsens hjemmeside.

Projektets miljøpåvirkninger vil komme fra henholdsvis demontering af luftledninger og master, eventuel hel eller delvis fjernelse af fundamenter samt eventuel opgravning af kabel.

I det omfang der efterlades hele eller dele af fundamenter, vil der være tale om påvirkninger på længere sigt. Påvirkningerne er imidlertid ikke anderledes end de påvirkninger, der har været siden opsætning af masterne i 1961 henholdsvis 1987.

2.1 Påvirkning fra støj, vibrationer og trafik

Mens projektet står på, vil der være mere trafik og støj i projektområdet. Forstyrrelserne vil komme fra både selve anlægsarbejdet, der foregår med maskiner mv., samt fra lastbiler og andre køretøjer, som transporterer materiale til og fra lokaliteterne.

Arbejdet med at fjerne master er af kortere varighed på hver lokation/mast. Det forventes, at der fjernes 1 mast dagligt. Afstanden fra mast til mast er ca. 250 m, så støjpåvirkningen på en enkelt lokation/mast er kortvarig og vil derfor ikke være uden for almindelig arbejdstid flere dage i træk på samme lokation. Fjernelse af fundamenter sker efterfølgende og vil ligeledes være af kortere varighed på hver lokalitet. Afhængig af hvad der skal ske med det enkelte fundament, kan varigheden på den enkelte lokalitet variere fra mellem 1-2 dage op til ca. 1 uge.

Anlægsarbejdet vil blive udført inden for normal arbejdstid. Dog kan anmeldelse af arbejdet efter miljøaktivitetsbekendtgørelsen medføre angive et andet og mere begrænset tidsrum samt andre støjkrav.

Anlægsarbejderne vurderes ikke at skabe vibrationer, der vil overskride grænseværdierne for komfort. De væsentligste kilder til vibrationer vil være lastbilstransporter, ophugning af fundamenter, nedtagning og adskillelse af master, almindeligt jordarbejde og eventuelt komprimering af jord.

Støjniveauet fra anlægsarbejderne vil blive opgjort og vurderet i forhold til, om der er nærliggende ejendomme, hvor der skal tages særlige hensyn.

2.2 Påvirkning fra luft, lugt, lys, klima og uheld

Kørsel med entreprenørmaskiner vil kunne bidrage til emissioner. Der forventes at være gode spredningsmuligheder for udledte udstødningsgasser fra anlægsaktiviteterne, der udføres med entreprenørmaskiner, som i øvrigt er underlagt normer for emissioner. Der er isoleret set tale om kortvarige gener. Eventuelle støvgener kan afhjælpes ved f.eks. vanding, hvilket er en standardprocedure for Energinets projekter.

Anlæggets bidrag til klimaeffekter ved CO₂-ækvivalenter i anlægsfasen vil komme fra udledning som følge af transport til og fra projektområdet og vil være begrænset i omfang og tid.

Der kan være behov for at opsætte lys på arbejdspladserne i de mørke måneder. Anlægsarbejdet foregår i dagtimerne, og der vil derfor ikke være behov for belysning aften og nat. Der er for langt de fleste masters vedkommende langt til naboer og lyspåvirkning forventes derfor at være en begrænset udfordring og tillige kun ganske få steder. Lyskilder afskærmes og indrettes, så de ikke blænder naboer.

Til- og frakørsel af materiel kan påvirke lokalområdet, herunder trafikikkerheden for bløde trafikanter, naboer, kørsel ad små veje og vejadgange.

Flere steder krydser luftledningerne henholdsvis større og mindre veje, Sønderborgmotorvejen samt jernbanen syd for Kliplev. Dette indebærer behov for at lukke de pågældende færdselsårer midlertidigt.

2.3 Påvirkning af jord og jordarealer

I forbindelse med retablering af arbejdsarealerne registreres og retableres de dræn, som anlægsarbejderne eventuelt har berørt. Hvis anlægningsarbejdet forårsager strukturskade på landbrugsarealer, der resulterer i afgrødetab, vil der blive ydet erstatning for tabet i henhold til landsaftale om el- og fiberanlæg.

Kørsel med tunge anlægsmaskiner kan ændre jordens struktur på visse jordbundstyper. Sammenpresses jordstrukturen, kan der skabes traktose, så vand og planter efterfølgende har svært ved at trænge ned i jorden. Energinets generelle erfaring er, at der med udlægning af køreplader – i så kort tid som der her er tale om – ikke er risiko for påvirkning af jordens struktur.

I forbindelse med projektet opgraves der jord. Ikke-forurenede jord genindbygges ved anlægsarbejderne. Eventuel håndtering af forurenede jord og jord omfattet af områdeklassificering i projektområdet håndteres efter en jordhåndteringsplan, der er godkendt af den pågældende kommune.

I forbindelse med udgravning af fundamenter, kan der blive behov for at tilføre jord til projektet.

2.4 Påvirkning af grundvand og overfladevand

Der kan opstå behov for at bortlede regnvand og/eller højtstående grundvand, som samler sig ved udgravning af fundamenter. Der er imidlertid tale om meget kort tid, hvor de står åbne (op til ca. en uge). Derfor forventes nedbørsmængderne i fundamenthullerne at være begrænsede. Vand samlet i fundamenthuller og i kabelgravene vil blive bortledt lokalt til terræn efter aftale med lodsejer. Det sikres, at der ikke sker overfladeafstrømning til recipienter, sårbare eller beskyttede naturtyper. Højtstående grundvand i kabelgravene vil blive nedsivet til samme grundvandsmagasin.

Ved alle anlægsarbejder er der en risiko for forurening af vandmiljøet og grundvandsforekomster fra spild og uheld, som skal minimeres gennem udarbejdelse af beredskabsplaner. Uheld kan forårsage direkte og indirekte påvirkning af overfladevand, jord og natur.

Projektets påvirkning på vandmiljøet og grundvandsforekomster vil blive nærmere undersøgt og vurderet op imod konkrete målsætninger og grænseværdier.

Der foretages en vurdering af projektet i forhold til lov om vandplanlægning samt indsatsbekendtgørelsen for strækninger, hvor der er indvindingsoplande til vandværker og områder med særlige drikkevandsinteresser. Der foretages også en vurdering ift. havstrategi.

2.5 Påvirkning af landskab

Mens projektet er i gang, vil anlægsarbejderne være synlige i landskabet og oplevelsen af dette, vil kunne forekomme. Arbejdsarealerne flytter sig imidlertid i takt med, at arbejdet skrider frem og oplevelsen af påvirkninger vil være kortvarig.

2.6 Påvirkning af kulturhistorie og fortidsminder

Projektet kan potentielt påvirke kulturhistoriske elementer og miljøer såsom fortidsminder og diger, hvis der ikke tages de korrekte forholdsregler. Der krydses ikke beskyttede sten- og jorddiger eller fortidsminder i forbindelse med projektet.

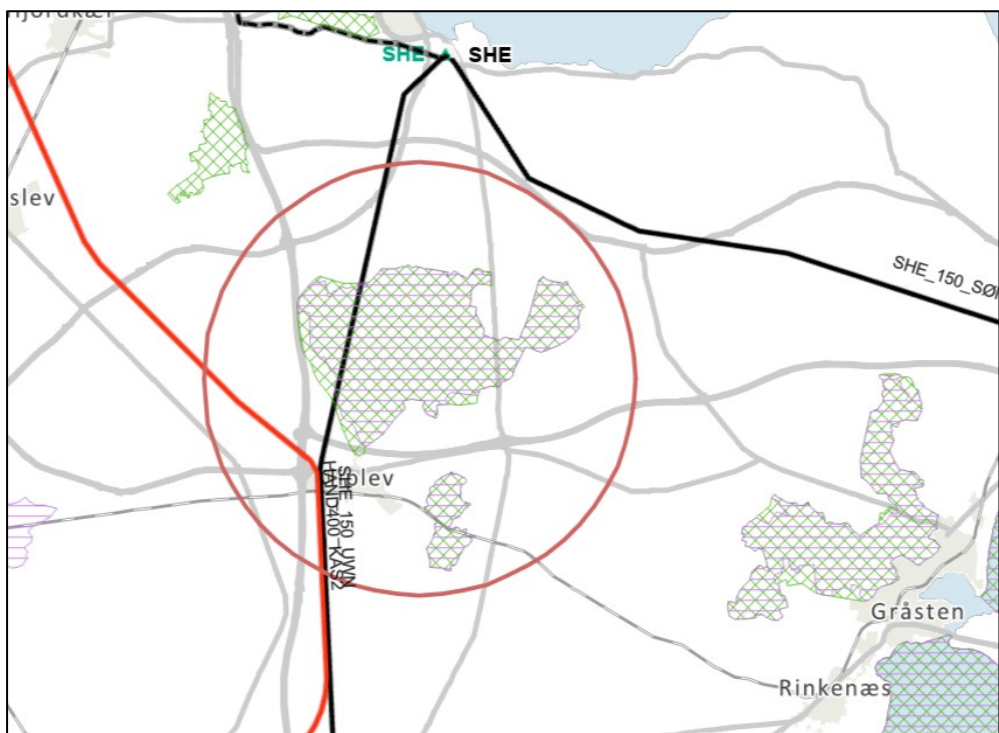
Den kabellagte del af strækningen passerer gennem de fredede områder Tunneldalen, Kobbermølleslugt og Kruså Korsvej.

Påvirkning af Natura 2000-områder, beskyttet natur og arter, fredskov m.v.

I Danmark er udpeget såkaldte Natura 2000-områder, som består af et netværk af internationale naturbeskyttelsesområder, der omfatter habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. Områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle, naturtyper samt truede, sårbare og sjældne arter af planter og dyr.

I henhold til habitatbekendtgørelsen, der implementerer de to EU-direktiver om fugle og naturbeskyttelse, skal det sikres, at planlagte projekter ikke i sig selv eller i kombination med andre projekter medfører direkte eller indirekte skadelige påvirkninger af de arter og naturtyper, som Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte. Der kan som udgangspunkt kun gives tilladelse eller godkendelse til projektet, hvis projektet ikke vil være i konflikt med bevaringsmålsætningerne for de udpegede arter og naturtyper eller ikke vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet.

Luftledningsstrækningen krydser Natura 2000-område N95 "Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark" (fuglebeskyttelsesområde F58 og habitatområde H84)". Der bliver i forbindelse med projektet udarbejdet en Natura 2000-væsentlighedsvurdering, hvor i det vurderes, om projektet kan medføre væsentlige påvirkninger på N95 "Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark". Hvis der vurderes at være væsentlige påvirkninger, gennemføres en habitatkonsekvensvurdering.

Figur 2-1. Natura 2000-område N95 Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark. N94 Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode er beliggende ca. 10 km øst for strækningsanlægget. Ca. 3 km vest for strækningen ligger N96 Bolderslev Skov og Uge skov

Luftledningsstrækningen krydser en del naturområder og vandløb, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed er en del master placeret i § 3 områder. De § 3 områder, hvor der sker gravearbejder, kan potentielt blive påvirket som følge af anlægsarbejdet. Desuden kan midlertidige sænkninger i det terrænnære grundvandsspejl potentielt påvirke nærliggende fugtige § 3 områder i en kort periode.

Flere steder inden for projektområdet må det forventes, at der findes bilag IV-arter, dvs. arter, der er opført som beskyttede i EU's habitatdirektivs bilag IV, såsom alle flagermusarter og visse arter af padder, insekter, pattedyr og krybdyr. Der er en potentiel risiko for, at anlægsaktiviteter kan medføre negativ påvirkning af bilag IV-arter og fredede arter, som måtte forekomme indenfor og i nærheden af projektområdet.

Potentielle påvirkninger indebærer bl.a. forringelse af levesteder som resultat af grundvands sænkning, trafikdrab af individer ved anlægskøretøjer, afskæring af vandringsruter og forstyrrelse som følge af støj, vibrationer og lys.

Forud for projektet gennemføres feltbesigtigelser med det formål at kortlægge yngle- og rasteområder for bilag IV-arter samt tilstedeværelsen af fredede arter. På baggrund af feltkortlægningen og øvrige eksisterende tilgængelige data udføres en kvalitativ vurdering af projektets påvirkning på bilag IV-arter og fredede arter. Nødvendige afværgeforanstaltninger, herunder fx om fundamenter bør efterlades helt eller delvist, beskrives.

2.7 Rekreative forhold

Rekreative forhold, som f.eks. færdsel på stier, sportsaktiviteter og jagt, kan blive midlertidigt påvirket i anlægsfasen ved støj og midlertidig omlægning eller midlertidige lukninger af stier, veje og udendørs rekreative områder. Der er en del rekreative interesser i strækningsforløbet i form af stier og jagt i naturområderne.

2.8 Kumulation med andre planer og projekter

Der kan være en indbyrdes påvirkning mellem projektets miljøpåvirkninger og andre projekter og planers miljøpåvirkninger.

Kumulative påvirkninger kan f.eks. være øgede visuelle landskabspåvirkninger, støj, forstyrrelser og fragmentering af naturområder etc. på grund af de samlede miljøvirkninger fra andre planlagte projekter eller planer. Kumulative påvirkninger kan (men er ikke begrænset til) komme fra fx andre vedvarende energianlæg (vindmøller og solceller), kabelanlæg, højspændingsstationer m.v.

Det eneste projekt i området er udvidelse af højspændingsstation Kassø. Projektet ligger imidlertid ca. 10 km mod vest og der er som udgangspunkt ingen sammenfald i trafikårer. Der vurderes derfor ikke at være kumulative forhold, der skal behandles.

Eventuelle øvrige planlagte projekter og planer, der i løbet af miljøvurderingsprocessen opnås kendskab til, vil blive behandlet i det relevante omfang.

3. Alternativer

Alternativet til nedtagning af strækingsanlægget er at efterlade det. Bygherre har gennemført en grundig analyse af behovet for at genetablere en forbindelse. Dette vurderes ikke relevant og da strækingsanlægget vurderes at være udtjent, fremlægges der ikke et alternativ til demonteringen.

0-alternativet, der beskriver den sandsynlige udvikling og påvirkning på miljøet i den situation, hvor projektet ikke gennemføres, vil indgå i miljøvurderingen.

4. Sådan får du indflydelse

4.1 Hvordan giver du din mening til kende?

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vil gerne have input fra borgere, foreninger, organisationer, virksomheder og berørte myndigheder om hvilke miljøforhold, der er vigtige at undersøge i forbindelse med den miljøkonsekvensrapport, som bygherre skal udarbejde. Det gælder særligt, hvis der er miljøforhold, der ikke er nævnt i de foregående afsnit, men som vurderes relevante at inddrage.

Vi skal have modtaget dine idéer og forslag skriftligt per brev eller e-mail **senest den 30. marts 2026**.

Dit bidrag skal sendes til:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

eller som e-mail til:

mail@sgav.dk

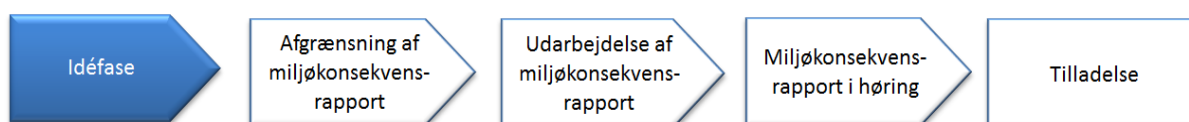
Anfør venligst i emnefeltet:

Miljøvurdering af demontering af 150 kV strækingsanlæg mellem Ensted Kiskelund Syd i Aabenraa Kommune, j.nr.: 2025-24110

Herudover bedes du/I anføre navn og adresse i høringssvaret.

Flere oplysninger kan fås hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, tlf.: 33958000 eller e-mail: mail@sgav.dk.

4.2 Den videre proces

Når høringen er afsluttet, sammenfatter Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø de indkomne forslag i en udtalelse (afgrænsning), der fastlægger, hvad der skal indgå i bygherres videre arbejde med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten danner grundlaget for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's vurdering af, om projektet kan tillades. Her vil eventuelle påvirkninger af mennesker, natur og miljø i området blive vurderet, herunder om der er behov for foranstaltninger til at forebygge eller begrænse forventede væsentlige skadelige indvirkninger.

Bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapport og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's udkast til afgørelse sendes i offentlig høring i 8 uger. Herefter vil Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdere, om der kan meddeles § 25-tilladelse til projektet.

4.3 Tidsplanen for miljøvurderingen af projektet

Miljøvurderingsprocesserne planlægges udført efter nedenstående hovedtræk:

Idéfase (1. offentlighedsfase):	2. marts – 30. marts 2026.
Natur- og miljøundersøgelser	1. kvartal 2026 – 3. kvartal 2026.
Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport:	4. kvartal 2026 – 3. kvartal 2027.
2. offentlighedsfase:	3. kvartal 2027 – 4. kvartal 2027.
Afgørelse om § 25-tilladelse:	1. kvartal 2028.

Projektets anlægsaktiviteter forventes gennemført fra der gives tilladelse og ca. et år frem.

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C